

ŁAPY

PLAN ORGANIZOWANIA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ W GMINIE ŁAPY

Łapy, styczeń 2022 r.

SPIS TREŚCI:

I. Wstęp	3
II. Mapa zasobów i potrzeb	4
1. Charakterystyka gminy	4
2. Zasoby instytucjonalne gminy Łapy.....	5
3. Organizacje pozarządowe działające na terenie miasta i gminy Łapy wspomagające rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych.....	6
4. Potrzeby i potencjał lokalnej społeczności w zakresie usług społecznych.....	8
III. Cele i zadania	13
1. Cele główne założone do realizacji	13
2. Komponenty OSL.....	13
IV. Zakreślenie długofalowych kierunków oraz narzędzi i form budowania potencjału społeczności	15
1. Planowane etapy OSL	15
V. Zespół OSL	16
1. Partnerzy.....	17
2. Kalendarz wydarzeń lokalnych w roku 2022	21
3. Harmonogram działań z zakresu OSL na poziomie ogólnomiejskim.....	22
VI. SWOT- Ryzyka	23
1. Podsumowanie	23
VII. Zakończenie	25

I. Wstęp

W planowaniu OSŁ ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych do dokumentu kluczowy, a jej przepisy są uwzględnione w całości z priorytetowym traktowaniem przepisów:

- Art 2 - w myśl którego planowana jest współpraca z potencjalnymi dostawcami usług społecznych, przede wszystkim z zakresu: polityki prorodzinnej, wspierania rodziny, pomocy społecznej, promocji i ochrony zdrowia, wspierania osób niepełnosprawnych, edukacji publicznej, kultury, kultury fizycznej i turystyki, pobudzania aktywności obywatelskiej, ochrony środowiska, reintegracji zawodowej i społecznej
- Art. 4-7 - w zakresie gotowości do rozwinięcia niniejszego Planu na potrzeby przyszłych prac planistycznych i legislacyjnych w zakresie prawa lokalnego wskazanego w ustawie.
- Art. 20 - w zakresie struktury i zawartości niniejszego opracowania
- Art. 27. w zakresie zapewnienia komplementarności OSŁ z zadaniami organizatora usług społecznych
- Art. 29. w zakresie zapewnienia komplementarności OSŁ z zadaniami koordynatora indywidualnych planów usług społecznych
- Art. 31. w zakresie zapewnienia komplementarności OSŁ z zadaniami organizatora pomocy społecznej
- Art. 32 - w zakresie spójności niniejszego planu z zadaniami organizatora społeczności lokalnej określonymi przez ustawę

Operacyjnym celem tego dokumentu jest określenie zasad i sposobów organizowania działań wspierających o charakterze samopomocowym, sąsiedzkim i wolontaryjnym.

Plan OSŁ zakłada że "...organizowanie społeczności lokalnej to forma profesjonalnego działania ukierunkowanego na wywoływanie trwałych, pozytywnych zmian społecznych. OSŁ można traktować jako kwalifikowaną, zintegrowaną usługę społeczną o charakterze środowiskowym, składającą się z wielu sekwencyjnych działań prospołecznych o określonych, mierzalnych parametrach, a równocześnie przystosowanych do lokalnych uwarunkowań.

W pierwszej kolejności usługa organizowania społeczności lokalnej jest adresowana do społeczności znajdujących się w najtrudniejszym położeniu: marginalizowanych i zagrożonych społecznym wykluczeniem. Adresatami OSŁ mogą być jednak także inne społeczności.¹

Organizowanie społeczności lokalnej to długofalowy proces, który jest realizowany według określonego schematu (cyklu), powtarzanego do momentu ukształtowania się określonych struktur będących w stanie działać samodzielnie w kierunku dalszego rozwoju danej społeczności. Na cykl składa się sześć etapów, które należy uwzględnić zarówno w ramach pracy ze społecznością terytorialną, jak i ze społecznościami (grupami) kategoryjnymi.

Są to:

1. Diagnoza środowiskowa.
2. Wybór podmiotu działania i rozpoznanie jego potrzeb oraz potencjału.
3. Poznawanie ludzi/instytucji/organizacji – pozyskiwanie sojuszników.
4. Tworzenie planu i struktury działania/zmiany.
5. Realizacja zaplanowanych działań.
6. Monitorowanie i ocena efektywności działania.

II. Mapa zasobów i potrzeb

1. Charakterystyka gminy

Gmina Łapy obejmuje powierzchnię 128 km² i położona jest w województwie podlaskim, w północno-wschodniej Polsce. Województwo podlaskie graniczy z trzema województwami: warmińsko-mazurskim, mazowieckim i lubelskim. W układzie administracyjnym Gmina Łapy zajmuje środkowy fragment województwa podlaskiego i należy do powiatu białostockiego ziemskiego, na który składa się 15 gmin posiadających zróżnicowany potencjał gospodarczy i warunki naturalne. Gmina Łapy jest jedną z 9 gmin powiatu białostockiego o charakterze miejsko-wiejskim. Gmina Łapy od północy graniczy z gminą Choroszcz, od wschodu z gminą Turośń Kościelna i Suraż, od zachodu z gminą Sokoły, natomiast od południa z gminą Poświętne. Siedzibą władz

¹ „Model środowiskowej pracy socjalnej/organizowania społeczności lokalnej” ; Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL; Warszawa 2014

administracyjnych powiatu jest Białystok. Obszar gminy obejmuje powierzchnię 12 765 ha (128 km²), co stanowi ok. 0,63% powierzchni województwa podlaskiego i ok. 4,29% powierzchni powiatu białostockiego. W granicach administracyjnych gminy znajduje się miasto Łapy o powierzchni 1214 ha (12,14 km²) i 24 wsie o łącznej powierzchni 11 551 ha (115,51 km²). Obszar miasta stanowi 9,51% powierzchni gminy.

Miasto Łapy położone jest w odległości około 20 km na zachód od Białegostoku, około 70 km od granicy z Białorusią i niespełna 150 km od Warszawy. Gmina znajduje się w rozwidleniu dwóch głównych dróg krajowych: S8 Warszawa – Białystok oraz S19 Białystok – Lublin. Bezpośrednio przez miasto przebiega główna linia kolejowa Rail Baltica – trasa E75 stanowiąca europejski korytarz o priorytetowym znaczeniu łączący Warszawę z Kownem, Rygą, Tallinem i Helsinkami. Wsie wchodzące w skład Gminy Łapy stanowią jednocześnie jej sołectwa, z wyjątkiem dwóch wsi (Uhowa i Gąsówki Starej), z których zostały wydzielone po dwa sołectwa: Uhowo I i Uhowo II oraz Gąsówka Stara i Gąsówka Stara Kolonia. Zatem sieć osadniczą w gminie tworzą: miasto Łapy i 26 sołectw: Bokiny, Daniłowo Duże, Daniłowo Małe, Gąsówka Stara, Gąsówka Stara Kolonia, Gąsówka Oleksin, Gąsówka Osse, Gąsówka Skwarki, Gąsówka Somachy, Łapy – Dębowina, Łapy – Kołpaki, Łapy – Korczaki, Łapy – Łynki, Łapy – Pluśniaki, Łapy – Szofajdy, Łupianka Nowa, Łupianka Stara, Płonka Kościelna, Płonka Kozły, Płonka – Matyski, Płonka Strumianka, Roszki Włodki, Roszki Wodźki, Uhowo I, Uhowo II, Wólka Waniewska.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 31 grudnia 2020 roku, gminę Łapy zamieszkiwało 21 653 osób : (51,2 % kobiet, 48,8 % mężczyzn).

2. Zasoby instytucjonalne gminy Łapy

Instytucje znajdujące się na terenie miasta i gminy, działające w obszarze polityki społecznej i rozwiązujące dane problemy.

Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne, na przykład organizacje pozarządowe.

Wśród nich należy wymienić:

Urząd Miejski w Łapach

Centrum Usług Społecznych w Łapach

Środowiskowy Dom Samopomocy

Inkubator Przedsiębiorczości w Łapach

Klub Integracji Społecznej w Łapach

Centrum Integracji Społecznej PRZYSTAŃ w Łapach

Dom Kultury w Łapach

Biblioteka Publiczna oraz 3 Filie Biblioteczne na wsiach Daniłowo, Płonka Kościelna, Uhowo

Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach

1 żłobek

2 przedszkola publiczne

8 szkół podstawowych ; w tym 2 niepubliczne,

I Liceum Ogólnokształcące oraz Zespół Szkół Mechanicznych

Świetlica Socjoterapeutyczna „Świat w kolorach”

Dzienny Dom Senior +

Powiatowy Urząd Pracy, Filia w Łapach

Komisariat Policji w Łapach

Jednostka Ratowniczo – Gaśnicza Nr 5 PSP w Łapach

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łapach (szpital, przychodnie, Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy)

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Lokalny Zespół Interdyscyplinarny

3. Organizacje pozarządowe działające na terenie miasta i gminy Łapy wspomagające rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych:

Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Impuls”, Fundacja Vita Familiae, Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń”, „Biznes Inkubator” Fundacja Rozwoju Przedsiębiorstw i Przedsiębiorczości, Stowarzyszenie Sportowo – Edukacyjne „Petrus”, Uniwersytet Trzeciego Wieku w Łapach, Łapskie Towarzystwo Regionalne im. Ppłk. Stanisława Nilskiego – Łapińskiego, Stowarzyszenie Edukacyjne „Łapska Dwójka”, Stowarzyszenie „Kul-turysta”, Klub Sportowy „Pogoń” Łapy, Stowarzyszenie Przyjaciół Osse, Stowarzyszenie Szkoła Bez Barier w Łapach, Stowarzyszenie Fabryka Rozwoju Lokalnego, Klub Sportowy „Husaria Łapy”, Klub Sportowy „Minotaur”, Ochotnicza Straż Pożarna w Łapach, Ochotnicza Straż Pożarna Łapy-Dębowa, Łapskie Towarzystwo Rowerowe „Peleton”, Stowarzyszenie „Nasza Przestrzeń”, Proekona Nadnarwiańskie Stowarzyszenie Społeczno – Ekologiczne, Europejskie Forum Inicjatyw Euroidea, Łapski Ogólniak, Międzynarodowy Klub Żeglarski „Ref” Łapy, Uczniowski Klub Sportowy „Olimp LO Łapy”, Stowarzyszenie Rodzin Katolickich – Dekanat w Łapach, Uczniowski Klub

Sportowy im. Waldemara Kikolskiego, Zrzeszenie Producentów Mleka „Awissa”, „Spotem” Powszechna Spółdzielnia Spożywców, Bank Spółdzielczy w Łapach, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Łapach, Spółdzielczy Zakład Usługowy Kótek Rolniczych, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Kolejarz”, Spółdzielnia Mleczarska w Łapach, Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka”, Stowarzyszenie Uczniowski Klub Sportowy NAREW Łapy, Stowarzyszenie Uczniowski Klub Sportowy ŁAPA.

Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w miejscowościach :

Bokiny, Łapy, Łupianka Stara, Uhowo, Daniłowo Duże, Płonka Kościelna, Łapy-Dębowa

Koła Gospodyń Wiejskich :

Koło Gospodyń Wiejskich "Szeroka Struga" w Łapach Pluśniakach

Koło Gospodyń Wiejskich "Łupianka na obcasach" w Łapach Dębowa

Koło Gospodyń Wiejskich Wspaniałych Uhowo I i Uhowo II

Koło Gospodyń Wiejskich w Łapach Korczakach "Koło Marysieńka"

Koło Gospodyń Wiejskich w Roszkach-Wodźkach "Wodźkowniki"

Stowarzyszenie "Koło Gospodyń Wiejskich w Łupiance Starej" Łupianka Stara

Kościół w Gminie Łapy

Parafia Rzymskokatolicka pw. Świętego Krzyża w Łapach

Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Piotra i Pawła w Łapach

Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Chrzciciela w Łapach (Osse)

Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Płonce Kościelnej

Parafia Rzymskokatolicka pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Bokinach

Parafia Rzymskokatolicka pw. Przemienienia Pańskiego w Poświętnem

Kościół filialny pw. św. Maksymiliana M. Kolbego w Daniłowie Dużym

Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Wojciecha BM w Uhowie

Sektor prywatny

Na koniec grudnia 2019 r. liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, dla których teren Gminy Łapy jest głównym miejscem wykonywania działalności gospodarczej wynosiła 1844 podmiotów, w tym 1804 w sektorze prywatnym.

Na koniec 2019 roku na terenie Miasta i Gminy Łapy było 1547 podmiotów – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą posiadały aktywny wpis w Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej.

Z ogólnej liczby podmiotów gospodarczych – osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, dla których głównym miejscem prowadzenia działalności jest Gmina Łapy najwięcej prowadzi działalność gospodarczą w przedmiocie handlu i naprawy pojazdów samochodowych oraz w budownictwie - 341 wg. stanu na koniec grudnia 2019 r.²

4. Potrzeby i potencjał lokalnej społeczności w zakresie usług społecznych³

Ogólną cechą usług społecznych świadczonych na terenie gminy Łapy jest raczej pozytywna ocena jakości samych usług przy niewystarczającej ich dostępności, co wynika z braków w strategii komunikacji, zasobach oraz infrastrukturze. Wiele problemów posiada charakter systemowy – występuje w powiązaniu z innymi zagadnieniami, dlatego ważnym jest, żeby postrzegać je jako element sieci i w podobny sposób podchodzić do analizy i wdrażania wniosków oraz rekomendacji, poprzez patrzeć na wiele obszarów jednocześnie. Ze względu na potrzebę zwiększenia dostępności usług społecznych, usprawnienie transportu zbiorowego wysuwa się na jedną z kluczowych rekomendacji. Luki transportowe nie są tylko powodem niewygody, ale przyczyniają się też do upośledzenia zdrowia publicznego i generują koszty społeczne poprzez ograniczenie dostępu do kluczowych usług. Mieszkańcy w tym celu zarekomendowali uruchomienie połączeń autobusowych na linii Osse–Łapy–Uhowo oraz pomiędzy centrum Łap a południową stroną miasta. Zrozumiałym jest fakt, że transport publiczny jest kosztowny, dlatego rekomenduje się wnioskowanie o dostępne programy, które oferują wsparcie finansowe dla JST w organizacji transportu zbiorowego. Warto także rozważyć rozwiązania niskokosztowe, np. zorganizowanie busa, który nie kursowałby na co dzień, lecz w ramach transportu zorganizowanego na większe wydarzenia kulturalne, które cieszyłyby się popularnością.

Kolejnym aspektem związanym z dostępnością usług społecznych jest proaktywna komunikacja instytucji z mieszkańcami oraz wzmacnianie wszelkich oznak zrzeczania się dla wspólnego dobra, aktywności obywatelskiej i kulturalnej, a nawet po prostu sąsiedzkiej i towarzyskiej. Utworzenie CUS jest okazją do tego, aby poprawić jakość komunikowania oferty różnych instytucji i przełamywać stereotypy związane z korzystaniem z tej oferty, zapewniając jednocześnie odpowiedni standard dyskrecji.

² Dane na podstawie „Raportu o stanie gminy Łapy za rok 2019”

³ Według przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej gminy Łapy w zakresie usług społecznych. Raport przygotowany przez firmę Swarmcheck.

Usprawnienie komunikacji przedstawicieli instytucji społecznych z mieszkańcami wyłania się jako rekomendacja w każdym z badanych z obszarów. Poprawy wymaga także proces informowania o usługach, udzielania odpowiedzi oraz, kiedy jest to wskazane, świadczenia usług online oraz telefonicznie.

Badani wskazali 2 dominujące przyczyny problemów społecznych – problem uzależnień, wśród których najczęstszym jest alkoholizm, oraz problem bezrobocia. Między nimi często zachodzi efekt błędnego koła, gdyż jako podstawowa przyczyna uzależnienia wskazywane jest bezrobocie a jako podstawowa przyczyna bezrobocia – uzależnienia. Te ostatnie są przedstawiane jako pierwsza, a bezrobocie jako druga w kolejności przyczyna popadania w ubóstwo, wykluczenia społecznego, bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Problem uzależnień często idzie w parze z przemocą domową, co w połączeniu z niesamodzielną ekonomiczną ofiary utrudnia wydostanie się z toksycznej relacji.

Programy i instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem problemom uzależnień, w obliczu niskiego budżetu i braku wiary mieszkańców, nie prowadzą do realnej zmiany. Zwiększenie budżetu programów i instytucji zorientowanych na przeciwdziałanie problemowi uzależnień wydaje się więc być najlepszą rekomendacją w tym zakresie. Z uwagi na skalę i powagę tego problemu, które wyszły na jaw w wynikach badań, powinien być to priorytet dla reformy systemu pomocy społecznej w gminie Łapy. Należy dokonać przeglądu i oceny wszystkich wysiłków obecnie podejmowanych w tym zakresie przez Gminę (programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, wsparcia dla klubów abstynenckich, dostępnej pomocy psychologicznoterapeutycznej, przeciwdziałania bezrobociu etc.) oraz sformułować strategię ich uspołnienienia i dofinansowania. Warto również rozważyć realizację kampanii społecznej mającej na celu uświadamianie mieszkańców, że problem uzależnień i patologie z nim związane nie są zjawiskami normalnymi – należy i można im przeciwdziałać. Ważnym elementem rozwiązywania tego problemu mógłby stać się Punkt Poradnictwa Specjalistycznego – instytucja oferująca poradnictwo psychologiczne i rodzinne dla osób i rodzin, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany przez nie dochód.

Działalność Punktu powinna przyczynić się do podniesienia jakości i dostępności wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego w gminie, które są obecnie niewystarczające, szczególnie w kontekście skali zapotrzebowania na tego typu wsparcie u dzieci i młodzieży. Dzieci i młodzież

potrzebują ponadto wsparcia w wymiarze dydaktycznym, ze względu na sytuację spowodowaną nauczaniem zdalnym podczas pandemii COVID-19. Możliwość poprawienia trudnej sytuacji życiowej zagwarantowałyby też projekt mieszkań chronionych, przeznaczonych dla osób pełnoletnich, które ze względu na sytuację życiową potrzebują wsparcia, lecz nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki. Mieszkania takie należy rozlokować w całej gminie, aby uniknąć stygmatyzacji danej dzielnicy.

Kluczowym obszarem rekomendacji jest wspomnienie personelu w podniesieniu kompetencji komunikacyjnych oraz z zakresu obsługi klienta. W sektorach takich jak opieka zdrowotna czy pomoc społeczna wskazana jest psychoedukacja i coaching w kierunku radzenia sobie ze stresem i empatycznej komunikacji, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.

Należy też wdrażać profilaktykę przeciwdziałającą wypaleniu zawodowemu oraz realizować kursy i szkolenia dla kadry kierowniczej i HR w celu zmian w organizacji pracy i komunikacji z pracownikami dla zredukowania poziomu stresu. Łąpy określane są przez niektórych młodych mieszkańców jako „sypialnia Białegostoku” i wydaje się, że nie są w stanie uniknąć tego losu. Białystok jest zbyt blisko, żeby Łąpy mogły stworzyć wystarczającą alternatywę dla młodych ludzi. Gmina powinna raczej postawić na oferowanie jak najlepszych warunków mieszkaniowych poprzez konkurowanie niższymi kosztami życia i bliskością przyrody, w ten sposób starając się zatrzymać odpływ młodych ludzi.

Uczestnicy konsultacji społecznych jednoznacznie uznali, że Łąpy charakteryzują się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi. Gmina powinna wykorzystać fakt, że znajduje się w niej część Narwiańskiego Parku Narodowego, dzięki czemu przejeżdża przez nią wielu turystów. Aby zwiększyć dostępność wiedzy o tym terenie, rekomendowane jest stworzenie zintegrowanego, przejrzystego i systematycznie aktualizowanego systemu informacji turystycznej online. W tym momencie głównym problemem w wykorzystaniu potencjału przyrodniczego są jednak braki infrastrukturalne. Brakuje wyznaczonych miejsc, gdzie można się zatrzymać na trasie – ławek, zadaszeń, stojaków na rowery. Jest to problem zarówno dla mieszkańców, jak i turystów. Uczestnicy konsultacji społecznych bardzo entuzjastycznie zareagowali na pomysł stworzenia parku na „Sosence”. Miejsce to już teraz jest bardzo popularne wśród mieszkańców, ale brakuje tam ławek, ścieżek, koszy na śmieci czy miejsc na grilla.

Mieszkańcom szczególnie zależy na przywróceniu zieleni w centrum miasta oraz na renowacji okolic cmentarza, wyznaczeniu tam alei spacerowej, zakupieniu ławek oraz koszy na śmieci i posadzeniu większej liczby drzew.

Pojawił się również pomysł zazielenienia nowego centrum przesiadkowego. Mieszkańcy chcą aktywnie pomagać w poprawie jakości środowiska .

Ważnym wnioskiem jest możliwość związania większej liczby miejsc pracy zarobkowej, jak również większej liczby godzin pracy wolontaryjnej, z obszarem środowiska naturalnego.

Ogólnie rzecz biorąc, liczba i charakter przestrzeni wspólnych w gminie Łapy (np. parków i skwerów czy świetlic) jednoznacznie łączona jest przez mieszkańców nie tylko z rekreacją i kulturą, ale również z jakością życia rodzinnego . W tym kontekście dotkliwy jest także brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego. Warto byłoby uruchomić zajęcia zorganizowane, gdzie uczyć się czegoś lub robić coś razem mogłyby całe rodziny lub pary rodzic–dziecko. Taką funkcję mogłyby pełnić Inspiratorium Aktywności Społecznej. Powinno ono jednocześnie zadbać o synergię pomiędzy różnymi instytucjami działającymi na terenie gminy, współpracę przy projektach międzyinstytucjonalnych, udostępnianie przestrzeni do prowadzenia zajęć w godzinach wieczornych, komunikację międzypokoleniową, a także przeciwdziałanie izolacji społecznej wywołanej pandemią.

Kolejną zaproponowaną instytucją był Klub Wolontariusza, który miałby za zadanie szkolić wolontariuszy efektywnie działających na rzecz społeczności, m.in. wspierając osoby starsze, dzieci i młodzież oraz animując istniejące kręgi samopomocy i wsparcia sąsiedzkiego .

Wolontariat mógłby być także otwarty dla aktywnych seniorów chcących zagospodarować swój czas na rzecz wspólnoty.

Jeszcze inną propozycją jest powołanie Klubu Liderów Społecznych, które mogłyby być okazją, aby dać młodym ludziom oraz doświadczonym seniorom możliwość decydowania o lokalnej rzeczywistości. Klub oferowałby małe granty (i wsparcie w ich zdobywaniu) o wartości kilku tysięcy złotych na realizację własnych pomysłów na rzecz pozytywnych zmian społecznych.

Ważną do wykorzystania szansą na zmianę w krajobrazie kulturalnym jest otwarcie Domu Kultury w Łapach w nowej lokalizacji, co daje szansę na odpowiednie działania promocyjne przybliżające ofertę kulturalną mieszkańcom. W kontekście życia kulturalnego wskazuje się na potrzebę przeciwdziałania centralizacji życia kulturowego i związanej z tym nierówności dostępu do kultury. W miarę możliwości powinno się dbać o rozwijanie oferty kulturalno-edukacyjnej dostępnej w wiejskich domach kultury

oraz szkołach podstawowych oddalonych od centrum miasta, a w zastępstwie oferować transport zbiorowy do usług dostępnych w centrum miasta. Należy także uczulić personel placówek edukacyjnych i kulturalnych, że osoby starsze lub niepełnosprawne mogą chcieć skorzystać z zajęć ogólnodostępnych oraz w jaki sposób należy im udzielić w tym asysty oraz uwagi w komunikacji. Dla decyzji o pozostaniu w łapach oraz o założeniu rodziny kluczowe są perspektywy zawodowe. Sytuacja ekonomiczna jest najważniejszym czynnikiem decydującym o chęci posiadania dzieci .

W tym zakresie rekomenduje się kontynuację działań mających na celu rozwijanie świadomości młodych ludzi dotyczącej oferty Ośrodka Przedsiębiorczości i Inkubatora Przedsiębiorczości. Potrzebne są też działania informujące o stażach i praktykach możliwych do realizowania na terenie gminy. Wskazano także na szansę promocji łap jako miejsca, w którym dobrze się mieszka i pracuje zdalnie. Warto ułatwiać mieszkańcom otwieranie działalności w zakresie nowoczesnych usług wykorzystujących technologie cyfrowe i nieograniczające się do rynku lokalnego poprzez dedykowane programy wsparcia oraz wygospodarowanie przestrzeni coworkingowej ze stabilnym dostępem do Internetu. Potrzebne są działania mające na celu wsparcie rodzin w newralgicznych momentach życia, takich jak narodziny dziecka. Mieszkańcy dobrze oceniają jakość opieki w lokalnych żłobkach i przedszkolach, jednak zauważalny jest problem z ich dostępnością – niewystarczająca liczba bezpłatnych miejsc w tych placówkach oraz utrudniony dojazd do nich

Dla usprawnienia systemu pieczy zastępczej potrzebne jest silniejsze wsparcie specjalistyczne w postaci konsultacji psychologicznych oraz prawnych, wsparcie wychowanków w zakresie zdobycia mieszkania po wyjściu z rodziny zastępczej, a także sprawna współpraca pomiędzy MOPS-em a Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.

Zauważalne są też braki w edukacji seksualnej, będącej istotnym elementem świadomego planowania rodziny. Należy zapewnić szeroki dostęp do edukacji seksualnej opartej na rzetelnej i aktualnej wiedzy naukowej przez ekspertów spoza szkoły. Wskazano także, że pracę nad normalizacją edukacji seksualnej warto zacząć od pokolenia rodziców, gdyż w sferze publicznej krąży na ten temat wiele nieporozumień i fałszywych informacji. Pożądanym stanem byłoby stworzenie przestrzeni do dialogu społecznego, gdzie można bezpiecznie rozmawiać, nawet o tematach wstydliwych, w duchu wzajemnego szacunku i empatii do uczestników. W innym wypadku młodzi dorośli, którzy nie czują w łapach miejsca dla siebie, będą opuszczać gminę.

Tym samym należy podkreślić przywódczą rolę przedstawicieli lokalnych społeczności i instytucji, którzy nadają ton i dbają o kulturę spotkań publicznych, oraz potrzebę ich wysokich kompetencji komunikacyjnych.

III. Cele i zadania

Organizowanie społeczności lokalnej ma interdyscyplinary charakter. Celem organizowania środowiska jest **zawsze** wspomaganie jego rozwoju, aktywizowanie, inspirowanie do pozytywnych zmian, przekształcanie zachowań i postaw ludzi zamieszkałych w tym środowisku. Ważnym elementem jest również tworzenie warunków do właściwego rozwoju jednostek i grup należących do danej społeczności, jak również budowanie więzi emocjonalnych.

1. Cele główne założone do realizacji

- Tworzenie lub odbudowywanie więzi wspólnotowych oraz poczucia współodpowiedzialności za przestrzeń w której funkcjonuje wspólnota.
- Wyrównywanie szans, poprzez wspieranie i wzmacnianie grup/społeczności znajdujących się w najtrudniejszym położeniu – zagrożonych społecznym wykluczeniem.
- Wzmocnienie poczucia solidarności społecznej, w tym solidarności sąsiedzkiej, organizacji pomocy wzajemnej, oraz tworzeniu świadomości wspólnoty miejsca, losu i sytuacji.
- Stworzenie wspólnot, w których przełamana jest izolacja i osamotnienie, odtworzone są więzi emocjonalne, międzyludzkie oraz sieci znajomości przedmiotowych.

Tak sformułowane cele będą w procesie organizowania społeczności lokalnej konkretyzowane przez cele szczegółowe dla każdej społeczności, z zachowaniem szacunku dla ich specyfiki w tym dynamiki lokalnych procesów społecznych.

Partycypacyjne wyznaczenie celów szczegółowych jest zadaniem organizowanych społeczności, przy wsparciu osób pełniących role wskazane w niniejszym planie.

2. Komponenty OSŁ których wykorzystanie planujemy w łapach to:

- Diagnoza -rozumiana jako społeczna diagnoza aktywizująca dokonywana narzędziami partycypacyjnymi. Jej sens to nie tylko rozpoznania najważniejszych potrzeb, wyzwań, zasobów i potencjałów społecznych, ale także wewnętrzne wytworzenie wiedzy i rozwinięcie refleksji społeczności nad tworzoną wspólnotą

- Integracja - integracja społeczna czyli proces formowania się zwartej społeczności /połączonej więzią stosunków nieantagonistycznych/ z określonej zbiorowości społecznej, czynionej narzędziami wykorzystującymi organizowanie się grup wokół wartości i wyzwań istotnych dla ogółu społeczności
- Aktywizacja - wzmaganie aktywności, uaktywnianie mieszkańców i pobudzanie do działania
- Edukacja - oznaczająca lokalną edukację środowiskową, czyli proces realizowany w środowisku, ze środowiskiem, przez środowisko i dla środowiska, przy udziale zewnętrznego, profesjonalnego wsparcia. jego celem jest odnajdowanie, analiza oraz rozwijanie lokalnych zasobów społeczno – kulturowych.

Tak rozumiane komponenty OSL to jeden z elementów siatki metodologicznej, na których nanoszone będą w procesie planowania konkretne wydarzenia, projekty, sytuacje edukacyjne, spotkania, badania lokalne itp., ujęte w ramowym harmonogramie działań OSL.

Obszary działań w społecznościach wynikające z metodologii OSL dotyczą:

- Animacji - jako metody aktywizacji społeczno-kulturowej.

Jej podstawowe funkcje to:

- angażowanie członków społeczności do aktywności wspólnotowych
- ułatwianie członkom grup aktywności osiągnięcie zakładanych celów
- edukowanie przez tworzenie różnorodnych sytuacji edukacyjnych
- zachęcanie do aktywności przez wytworzenie i wykorzystanie różnorodnych mechanizmów motywacyjnych
- delegowanie uprawnień w celu podniesienia partycypacji społecznej i publicznej
- wyrównywanie szans indywidualnych osób oraz środowisk zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją
- ewaluacja aktywności grup i społeczności lokalnych

- Sieciowanie - sieciowanie osób, podmiotów prawnych oraz grup nieformalnych z wykorzystaniem szerokiej gamy narzędzi współpracy międzysektorowej z uwzględnieniem sektora społecznościowego, oraz wspólnot wirtualnych mających wpływ na organizowanie społeczności lokalnej.

- Planowania społecznego - czyli transmisji doświadczeń i dorobku OSL do sfery lokalnych polityk publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem polityki społecznej.

IV. Zakreślenie długofalowych kierunków oraz narzędzi i form budowania potencjału społeczności

1. Planowane etapy OSŁ

Cały proces OSŁ został podzielony na cztery etapy:

- Przed wejściem - czyli działania przygotowawcze i planistyczne (zbieranie informacji, ocena sytuacji)
- Wejście - etap wchodzenia do społeczności i budowania zaufania do OSŁ (zachęcanie ludzi do spotkania się w celu podjęcia decyzji, jakim problemem się zająć, uświadomienie im jak wiele zależy od nich i jaka siła tkwi w nich samych). Proces tworzenia, scalania całości z mniejszych części/elementów. Przełamywanie lodów wymaga drobiazgowych przemyśleń ze strony organizatora i pewnych, choćby minimalnych kontaktów z liderami społeczności i innymi działającymi w niej pracownikami.
- Aktywizacja - główny etap rozwijania aktywności mieszkańców, budowania relacji między nimi i sieciowania społeczności lokalnej (motywowanie do samopomocy, wspieranie przywództwa lokalnego, rozwój partycypacji mieszkańców do budowy demokracji lokalnej, działania na rzecz środowiska lokalnego, rozwój inicjatyw angażujących realnie ludzi, wskazanie mieszkańcom środowisk lokalnych zasobów, które można wykorzystać w celu rozwiązywania problemów lokalnych, umożliwienie im nabycia możliwości działania w środowisku, współdziałania w grupie, promocji własnych pomysłów)
- Wyjście - etap ewaluacji, tworzenia narzędzi utrzymania trwałości rezultatów OSŁ i przejęcia przez mieszkańców pełnej kontroli i odpowiedzialności za samoorganizację społeczności (pomaganie grupie w zakończeniu działań ich ocenie, i w podjęciu decyzji co dalej).

Etapy	Cele operacyjne	2022 kw.				2023 kw.			
		I	II	III	IV	I	II	III	Paź dz.
Przed wej- ściem	Uzupełnienie i uspołecznienie diagnozy zasobów i potencjałów społ. lokalnych	x							
	Spotkania i konsultacje z instytucjami będącymi potencjalnymi partnerami OSŁ	x	x						
Wejście	Wyłonienie lokalnych liderów Ujawnienie/zbudowanie nieformalnych grup aktywności	x	x	x					
	Integracja mieszkańców wokół OSŁ		x	x					
Aktywizacja	Uzgodnienie i realizacja szczegółowych planów OSŁ dla społeczności z uwzględnieniem: animacji, sieciowania i planowania społecznego.				x	x	x	x	x
Wyjście	Ewentualne powołanie formalnych struktur (np. lokalnych NGO) mogących przejąć OSŁ konkretnych społeczności							x	x

V. Zespół OSŁ

Podstawą realizacji OSŁ są pracownicy CUS w osobach:

- Organizatora społeczności lokalnej

Do jego zadań należy szczególnie:

- prowadzenie na bieżąco rozeznania:

- potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie działań wspierających,
- potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie działań wspierających;

- opracowywanie, w oparciu o wnioski wynikające z rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie działań wspierających, planu organizowania społeczności lokalnej i jego aktualizacji oraz realizacja tego planu;
 - podejmowanie działań w celu aktywizacji wspólnoty samorządowej, w szczególności organizowanie działań wspierających;
 - inicjowanie innych niż określone w pkt 3 działań zmierzających do wzmocnienia więzi społecznych i integracji wspólnoty samorządowej;
 - współpraca z podmiotami prowadzącymi na obszarze działania centrum animację lokalną lub inne formy pracy środowiskowej.
- Opiekun wolontariatu
 - rekrutacja i szkolenia wolontariuszy
 - organizowanie spotkań i zaplanowanych akcji
 - tworzenie kręgów wsparcia sąsiedzkiego
 - prowadzenie banku czasu

1. Partnerzy :

- Akademia Lidera Lokalnego
- wzmocnienie kompetencji liderek, pobudzanie aktywności obywatelskiej mieszkańców gminy Łapy;
- realizacja zadań m.in.: warsztatów liderek (komunikacja interpersonalna, asertywność, service design usług społecznych, praca metodą projektu, negocjacje, partycypacja w rewitalizacji metody włączania w procesy rewitalizacyjne, skuteczność osobista: korzenie i skrzydła lidera autoprezentacja/ lider, liderka, inicjatorzy zmian społecznych).
- trening interpersonalny, którego celem jest stworzenie warunków do rozwoju umiejętności potrzebnych w budowaniu relacji z innymi,
- prowadzenie punktu wsparcia lidera/ki, którego celem będzie doradztwo prowadzone przez ekspertów w zakresie zakładania organizacji, pozyskiwania środków finansowych na realizację pomysłów, pisanie projektów,
- akcje społeczne promujące zaangażowanie społeczne,
- konkursy na oddolne inicjatywy realizowane przez uczestników z możliwością ich finansowania.

- Centrum Aktywności Społecznej
 - wzmocnienie integracji międzypokoleniowej;
 - rozwój zainteresowań, wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez aktywne wypełnianie wolnego czasu;
 - wzmocnienie kompetencji społecznych, rodzicielskich wśród rodziców i opiekunów.
- Punkt Poradnictwa Specjalistycznego
 - wsparcie rodzin w kryzysie, osób doznających przemocy;
 - pomoc w przezwyciężaniu trudności życiowych,
 - poradnictwo psychologiczne oraz terapia uzależnień (m.in uzależnienia od środków odurzających, hazardu, oraz komputera).
- Mieszkanie chronione
 - wsparcie w wykonywaniu codziennych obowiązków oraz pomoc w częściowym lub całkowitym usamodzielnieniu się szczególnie osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób opuszczających pieczę zastępczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy lub zakład dla nieletnich.

Najistotniejsze społeczne wsparcie procesu OSŁ to:

- Partnerzy wspierający OSŁ w ramach realizowanego sieciowania
- Lokalni liderzy i autorytety formalne i naturalne społeczności lokalnych
- Wolontariusze

Wspierającymi narzędziami będą przede wszystkim:

- **Lokalne partnerstwo wielosektorowe**

Partnerski Zespół Koordynacji Służb

W ramach organizowania społeczności lokalnej partnerstwa mogą mieć różne cele i zakres działań. Partnerstwa mogą zajmować się całokształtem problemów konkretnej społeczności terytorialnej, jak i sprawami określonych grup, np.: osób z niepełnosprawnością, dzieci i młodzieży, czy też seniorów. Różny może być również zasięg ich oddziaływania.

Partnerstwa o charakterze „strategicznym”, które swoim zasięgiem obejmują teren gminy, powinni być w szczególności przedstawiciele instytucji i organizacji współodpowiedzialnych za lokalną politykę społeczną. Rolą partnerstw strategicznych jest bowiem tworzenie wizji, przygotowywanie programów naprawczych i profilaktycznych.

Partnerstwa działające na poziomie mikro powinny zaś być współtworzone przez instytucje i organizacje lokalne bezpośrednio zaangażowane w prowadzone działania oraz samych mieszkańców. Każde partnerstwo inicjowane w ramach OSŁ powinno mieć jasno określone cele i zasady funkcjonowania oraz opierać swą działalność na regularnych spotkaniach członków. W przypadku partnerstw o charakterze strategicznym spotkania powinny odbywać się co najmniej raz na kwartał.

● Klub Wolontariusza

Jedną z niezwykle ważnych form aktywności społecznej jest wolontariat (łac. voluntas – dobra wola, dobrowolność), który współcześnie definiowany jest jako: bezpłatne, dobrowolne, ochotnicze i świadome działanie wykonywane na rzecz innych (poza rodziną, przyjaciółmi, znajomymi) w sposób stały lub okazjonalny⁴

Rola i znaczenie wolontariatu w OSŁ

Wolontariat jest ważnym narzędziem wspierającym proces OSŁ z pięciu zasadniczych powodów:

1. Wolontariat, podobnie jak OSŁ, bazuje na potencjale i aktywności ludzi i stwarza szansę na „wykorzystanie własnych umiejętności i doświadczeń, rozwinięcie zainteresowań, zdobycie doświadczenia w nowych dziedzinach, wywarcie wpływu na zmiany społeczne i zaangażowanie się”⁵
2. Wolontariat ma na celu uwrażliwienie na potrzeby innych ludzi (jednostek, grup, społeczności lokalnych), co jest niezwykle znaczące, zwłaszcza w przypadku społeczności marginalizowanych.
3. Wolontariuszem, co jest niezwykle ważne dla procesu OSŁ, którego podstawą jest włączanie w proces zmian wszystkich członków społeczności, może być każdy, kto jest w stanie w świadomy sposób działać na rzecz innych ludzi czy też wspólnego dobra. Wolontariuszem można zostać w każdym wieku, podobnie jak doświadczenia wyniesione z działalności wolontarystycznej mogą być przydatne na każdym etapie życia. Młodym ludziom wolontariat służy do sprawdzenia się, nauczania odpowiedzialności, zdobycia wiedzy oraz doświadczenia, które może być przydatne zarówno w życiu osobistym, jak i zawodowym, i społecznym. W przypadku bezrobotnej młodzieży „wolontariat może być dobrą metodą zdobycia doświadczenia zawodowego oraz przyczynić się do uzyskania trwałego zatrudnienia”⁶

⁴ *Wolontariat*, [w:] D. Lalak, T. Pilch (red.), *Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej*, Warszawa: Wydawnictwo Akademickie „Żak”. Górecki 1999, s. 335).

⁵ *Jak pracować z wolontariuszami*, Jordan, M. Ochman, Warszawa 1997, s.64.

⁶ *Polityka społeczna wobec bezrobocia w Trzeciej Rzeczypospolitej*. Szyłko-Skoczny: Warszawa 2004, s. 251

Dla osób aktywnych zawodowo może być to odskocznią od codziennych rutynowych czynności, sposobem dzielenia się doświadczeniem czy też rozwijania zainteresowań.

Dla seniorów wolontariat może stanowić antidotum na samotność, przedłużenie okresu aktywności, wzrost poczucia bycia potrzebnym.

4. Wolontariat jest nośnikiem pozytywnej zmiany społecznej, która również jest celem procesu OSŁ, gdyż: edukuje, ucząc lub wzmacniając różnego rodzaju kompetencje oraz poczucie odpowiedzialności, mobilizuje do działania, integruje społeczność oraz przynosi konkretne rezultaty związane z wykonywaniem zadań na rzecz innych, np. pomoc dzieciom w nauce.

5. Wolontariat to nieograniczone spektrum działań, które może dotyczyć świadczenia usług zarówno jednostkom, grupom, jak i całej społeczności.

Wolontariusze mogą zatem nie tylko pomagać indywidualnym osobom, np. opiekując się osobą niepełnosprawną, ale również pomagać w organizowaniu lokalnych wydarzeń, prowadzić punkty konsultacyjno-informacyjne, prowadzić warsztaty dla mieszkańców, organizować zajęcia dla dzieci lub młodzieży, czy też pozyskiwać fundusze.

Wolontariat służebny uwrażliwia na potrzeby słabszych mieszkańców i tym samym buduje w społeczności więzi poziome. Uczy też współpracy w ramach akcji wolontariackich i tym samym wzmacniania więzi poziome. Wolontariat rozwija kompetencje społeczne, służy więc i osobom wspieranym, i samym wolontariuszom, i całej społeczności. Wartość ogólnospołeczna zaangażowania wolontariackiego rośnie, gdy nie ma ono charakteru li tylko doraźnego, akcyjnego polegającego np. na pomocy w organizacji festynu.

- kręgi wsparcia sąsiedzkiego

W ramach wolontariatu wokół osób samotnych, wymagających wsparcia będą identyfikowane i organizowane kręgi wsparcia sąsiedzkiego.

Krąg wsparcia sąsiedzkiego (min. 2 -3 osoby) wpłynie na wzrost poczucia bezpieczeństwa osoby wspieranej, da możliwość szybkiego reagowania na jej potrzeby (pomoc w przygotowaniu posiłków, pomoc w utrzymaniu czystości, pomoc w zaopatrzeniu w artykuły spożywcze i inne potrzebne w gospodarstwie domowym, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, załatwianiu wizyt lekarskich.)

- bank czasu

Ideą banku czasu jest pośredniczenie we wzajemnej wymianie usługi pomocy pomiędzy jego uczestnikami w formie bezgotówkowej. Bank umożliwia dzielenie się z innymi osobami swoim wolnym

czasem i umiejętnościami. Zasadą jest, że godzina dowolnej pracy na rzecz członka banku czasu jest równa godzinie każdej innej pracy, np. godzina mycia okien jest dokładnie tyle samo warta, co godzina korepetycji językowych czy porady prawnika. Uczestnicy mogą pomagać sobie na wzajem w zaspokajaniu swoich potrzeb, a jednocześnie nie dostają usługi za darmo, muszą niejako zapłacić za nią własną pracą. Ta metoda może zwiększać wśród uczestników potrzebę akceptacji oraz zwiększać wiarę we własne możliwości. Wzajemna wymiana daje indywidualne korzyści oraz buduje poczucie wspólnoty i zaufania pomiędzy uczestnikami projektu.

• wydarzenia lokalne

Wydarzenia lokalne są bardzo ważnym narzędziem wspierającym proces OSŁ. Mogą one być zarówno elementami kampanii, jak i samodzielnymi działaniami. Ich celem jest zarówno aktywizacja mieszkańców, poprzez włączenie ich nie tylko w proces planowania, ale również realizację i ewaluację przedsięwzięcia, jak i integracja, edukacja oraz promocja.

Wydarzenia mogą wpływać na zmianę postaw, zachowań i nawyków oraz na rozwijanie zainteresowań, ale też na pobudzanie potrzeb wyższego rzędu. Cechą charakterystyczną lokalnych wydarzeń jest to, że ich katalog jest nieograniczony i nie sposób wymieniść wszystkich form. Do najbardziej znanych zalicza się: festyny, pikniki, rajdy, mecze, wystawy, zabawy karnawałowe, spotkania z okazji różnego rodzaju świąt.

2. Kalendarz wydarzeń lokalnych w roku 2022

L.p.	Termin	Nazwa wydarzenia	Adresaci wydarzenia
1.	29 maja 2022r	„ Piknik Rodzinny- Dzień Dziecka”	Rodziny z dziećmi, mieszkańcy Miasta i Gminy Łapy
2.	21 czerwca 2022r.	„ Seniorada” Potańcówka pod Gwiazdami”	Seniorzy
3.	31 lipiec 2022 r	I urodziny CUS w Łapach	Mieszkańcy Miasta i Gminy Łapy
4.	5 grudnia 2022 r	„ Dzień Wolontariusza” – Gala Wolontariatu	Wolontariusze z terenu Miasta i Gminy Łapy
5.	6 grudnia 2022 r	„ Mikołajki Miejskie”	Mieszkańcy Miasta i Gminy Łapy

3. Harmonogram działań z zakresu OSL na poziomie ogólnomiejskim

Obszar działań OSL	Zadanie	Okres realizacji kwartały 2022			
		I	II	III	IV
Animacja	Spotkanie z mieszkańcami gminy w celu określenia oczekiwań, potrzeb i zakresu współpracy - zapoznanie z OSL, nawiązanie kontaktu	x	x	x	
	Utrzymywanie stałego kontaktu z mieszkańcami w celu monitorowania bieżących potrzeb poprzez upublicznienie numeru telefonu kontaktowego, adresu email, strony internetowej, itp	x	X	X	
	Po co nam OSL - kampania informacyjna przy użyciu różnych nośników informacji (plakaty, artykuły w prasie, funpage na FB itp.)	x	x		
	Systematyczne gromadzenie informacji na temat prowadzonych działań metodą OSL, korzyści z tego płynących oraz oczekiwań mieszkańców	x	x	x	X
	Organizacja imprez integracyjnych z aktywnym udziałem mieszkańców, z wykorzystaniem ich potencjału i umiejętności.		x	x	
	Gromadzenie i udostępnianie informacji z działań OSL członkom PZKS w grupie na FB	X	X	X	X
Sieciowanie	Pozyskiwanie nowych partnerów do realizacji działań OSL		x	x	X
	Identyfikacja lokalnych liderów – włączenie liderów do opracowania planu działania			X	X
	Nawiązanie współpracy z okolicznymi przedsiębiorcami w celu wsparcia działań OSL.			X	X
Planowanie Społeczne	Przekazywanie wniosków i postulatów zidentyfikowanych w społecznościach przez OSL odpowiednim adresatom i instytucjom (spotkania PZKS m.in. jedno na kwartał)	x	x	x	X
	Działania na rzecz tworzenia formalnych lub nieformalnych partnerstw oraz NGO w celu rozwiązywania lokalnych problemów				X
	Opracowanie planu działania do końca 2022 r. z uwzględnieniem aktywnego włączenia się mieszkańców w opracowanie planu poprzez konsultacje i zgłaszanie propozycji działań				x

VI. SWOT- Ryzyka

1. Podsumowanie

Wdrożenie planu organizowania społeczności lokalnej niesie za sobą również ryzyka, które wynikają z wielu subiektywnych i obiektywnych przyczyn.

Do najważniejszych ryzyk, które mogą spowolnić lub w sposób niezadowalający wdrożyć OSŁ należy zaliczyć:

- Innowacyjność projektu

Pomimo wielu opracowań teoretycznych dotyczących OSŁ, brak jest w Polsce doświadczeń w tym zakresie, które mogłyby być podstawą do porównania skuteczności podejmowanych w gminie Łapy działań.

Każde przedsięwzięcie w ramach OSŁ, będzie podlegać szczegółowej analizie i obserwacji od momentu planowania, aż do momentu realizacji. Ograniczenie tego ryzyka, polegać będzie na dokonywaniu bieżących korekt i dostosowywania działań do zmieniających się oczekiwań mieszkańców i o możliwości realizacji działań OSŁ.

- Przedłużający się stan epidemii

Jeżeli sytuacja epidemiologiczna w najbliższych miesiącach nie ulegnie radykalnej poprawie, działania w ramach OSŁ muszą spełniać wszystkie rygory związane z przestrzeganiem określonych przepisów i zarządzeń z tym związanych. Stan taki może doprowadzić do znacznego ograniczenia działań prowadzonych w środowiskach, lub ograniczyć w istotny sposób zasięg oddziaływania podejmowanych działań (mniejsza liczba osób objętych działaniem, przestrzeganie rygorów epidemiologicznych, utrudnienia w przemieszczaniu się lub zgromadzeniach publicznych, obawy uczestników i organizatorów przed ryzykiem zakażenia, itp.)

Ryzyko to może być zmniejszone lub ograniczone poprzez działania on-line, zapewnienie niezbędnych środków bezpieczeństwa, ograniczenie liczby uczestników, prowadzenie działań w terenie otwartym itp.

- Trudności w identyfikacji i pozyskaniu liderów w społecznościach.

Celem działania OSL jest wzrost aktywności i podejmowanie działań w środowiskach, które są marginalizowane, wykluczone lub występują w nich inne problemy społeczne. Skuteczność działań będzie tym większa, im większa będzie liczba lokalnych liderów, którzy swoimi umiejętnościami, zaangażowaniem lub autorytetem włączą się w działania OSL. Brak identyfikacji lub zaangażowania tych osób, utrudni uwiarygodnienie działań OSL, szerokie dotarcie do odbiorców lub wzbudzenie zaufania. Ryzyko to można zmniejszyć poprzez edukowanie lokalnych liderów, włączenie ich do planowania i bezpośredniej realizacji działań oraz motywowanie ich poprzez promocję w publikatorach, mediach i stronach internetowych.

- Brak zainteresowania odbiorców działaniami OSL.

Mieszkańcy wybranych środowisk, są w pewien sposób "zamknięci" na nowatorskie działania. Przyzwyczajeni są do niezmiennego rytmu prowadzonego życia. Nie oczekują zmian, "bo jest im tak wygodnie" lub nie wierzą, "że mogą zmienić swoje życie". Ryzyko to można zmniejszyć poprzez planowanie i realizację działań metodą "małych kroków". Rozpocząć od działań mniejszych, angażujących mniejszą liczbę mieszkańców i rozwijać te działania, pokazując efekty jakie można osiągnąć.

- Trudności w pozyskaniu partnerów do prowadzonych działań.

Większość działań zaplanowanych przez OSL będzie realizowanych przez różne instytucje, posiadające odpowiednie doświadczenie w takich działaniach. Mogą to być zarówno podmioty ekonomii społecznej jak i wyspecjalizowane placówki. Istnieje ryzyko, że przedstawione propozycje działań OSL, nie znajdą się w sferze zainteresowań tych instytucji. Ryzyko to można zmniejszyć poprzez wcześniejsze konsultacje zaplanowanych działań, wyznaczenie zadań lub oferowanie odpowiednich warunków realizacji.

VII. Zakończenie

Organizowanie społeczności lokalnej to długofalowy proces upodmiotawiania ludzi i samopomocy, w którym zmiana rzeczywistości następuje w wyniku aktywności wyrażającej ich podmiotowość i zdolność do przekształcania środowiska własnymi siłami ponieważ zakłada zaangażowanie społeczne jako podstawowy element swojej skuteczności.

Sporządziła: Justyna Mojsak

DYREKTOR
Centrum Usług Społecznych

Katarzyna Zimowska-Koc

